

ANKETA O OBRAZOVANJU ODRASLIH U 2022.

ANKETA O OBRAZOVANJU ODRASLIH JEST ISTRAŽIVANJE KOJIM SE Prikupljaju podaci o sudjelovanju odraslih osoba u obrazovanju, osposobljavanju i učenju u kontekstu cjeloživotnog učenja. Provedba je usklađena s EU-ovim uredbama i Eurostatovom metodologijom koje su propisane za to istraživanje. Anketa o obrazovanju odraslih u 2022. sastavni je dio istraživanja o obrazovanju odraslih u Europi, koje provode sve zemlje članice EU-a svakih šest godina.

Sudjelovanje odraslih u obrazovanju prema oblicima učenja

Od ispitanika koji su sudjelovali u istraživanju 38,8% njih izjavilo je da su 12 mjeseci prije provedbe ankete sudjelovali u nekom obliku obrazovanja ili učenja (formalnoga ili neformalnog obrazovanja). Prema prikupljenim podacima, 61,2% izabranih u uzorak nije sudjelovalo ni u formalnome ni u neformalnom obrazovanju. Što se tiče sudjelovanja prema oblicima učenja, udio sudionika u formalnom obrazovanju je 21,5%, dok se nešto više njih (23,8%) odlučilo za neformalno obrazovanje. U tom je razdoblju većina ispitanika (74,7%) pokušala nešto naučiti s namjerom poboljšanja znanja u slobodnom vremenu, odnosno informalnim učenjem.

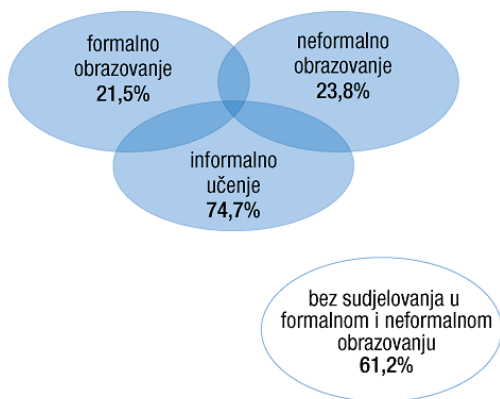
Formalno obrazovanje je obrazovanje koje je institucionalizirano, namjerno i planirano te ga provode javne ustanove i priznata privatna tijela koja u svojoj cjelovitosti čine sustav formalnog obrazovanja jedne zemlje. Programe formalnog obrazovanja priznaju mjerodavna nacionalna tijela vlasti nadležna za obrazovanje ili slična tijela. Kvalifikacije stečene formalnim obrazovanjem prema definiciji su priznate. Od ukupno 761 ispitanika, 56 ih je sudjelovalo u dva ili više programa formalnog obrazovanja, a od njih je gotovo 24,6% u cijelosti platilo troškove obrazovanja.

Neformalno obrazovanje definirano je kao obrazovanje koje je institucionalizirano, namjerno i planirano te ga provode pružatelji obrazovnih usluga. Definira ga obilježje da se ono smatra dodatkom, alternativom i/ili nadopunom formalnom obrazovanju unutar procesa cjeloživotnog učenja pojedinaca. Od 23,8% ispitanika koji su sudjelovali u neformalnom obrazovanju, više od polovice njih (62,0%) pohađao je samo jednu aktivnost, a 8,0% ih se odlučilo na četiri i više aktivnosti. U promatranom razdoblju najveći udio ispitanika (41,9%) pohađao je tečajeve, a od njih je 61,1% bilo zaposleno.

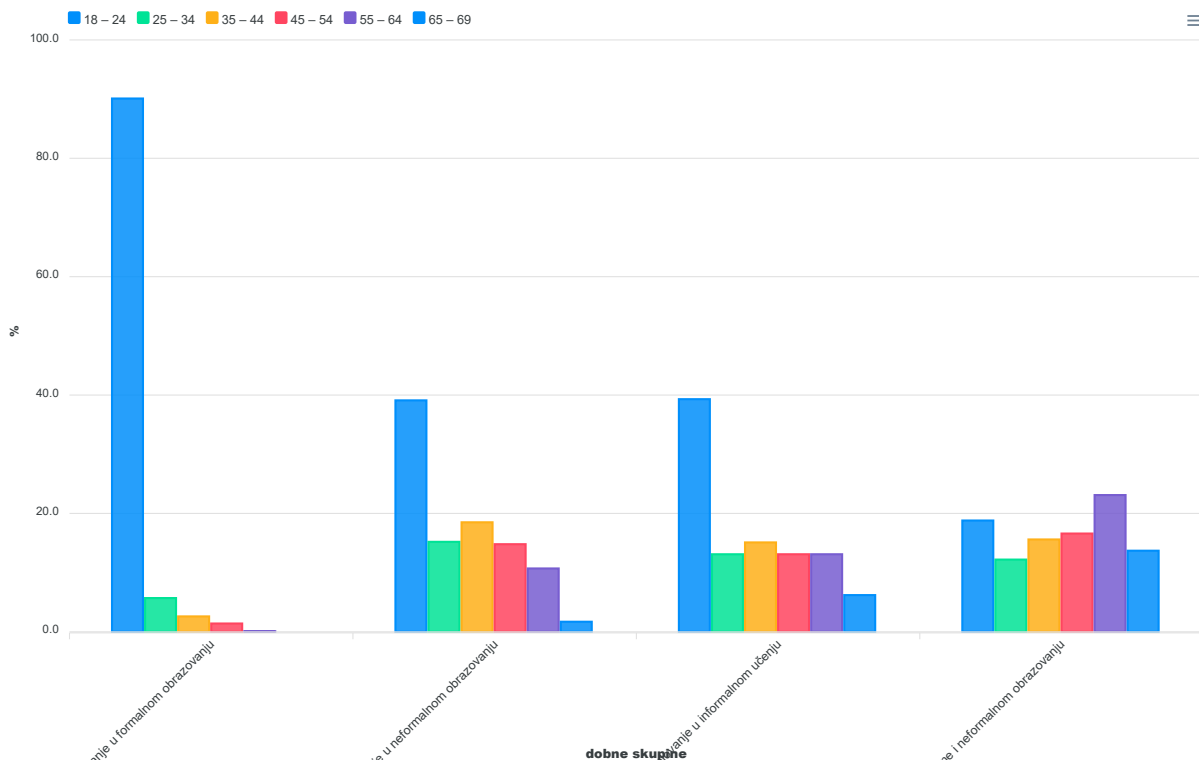
Osim u spomenuta dva oblika obrazovanja, odrasle osobe mogu učiti i informalno. Informalno učenje također je namjerno, ali je manje organizirano i manje strukturirano. Uključuje događaje (aktivnosti) vezane za učenje koji se mogu zbivati gotovo posvuda – u obitelji, s prijateljima, na poslu itd. Najvažnije je postojanje namjere pojedinca da nešto nauči. Drugim riječima, informalno učenje nije planirana i institucionalizirana aktivnost kao što su to formalno ili neformalno obrazovanje, nego je inicirano namjerom da se поблиže nauči o nekoj temi (npr. učeći od kolege na poslu kako rukovati novim strojem, učeći matematiku preko internetskih praktičnih poduka, slušajući strani jezik na radiju u automobilu, gledajući dokumentarne filmove na televiziji ili u kinu itd.).

Od spomenutih 74,7% ispitanika koji su pokušali nešto naučiti na taj način, najviše ih je učilo s elektroničkih uređaja (mrežno ili izvanmrežno), a potom od članova obitelji, prijatelja ili suradnika i iz tiskanih materijala (knjige, stručni časopisi i sl.). Ispitanici su informalno najmanje učili u obilascima muzeja te povijesnih, prirodnih ili industrijskih područja i u posjetima centrima za učenje (uključujući knjižnice).

G-1. SUDJELOVANJE ODRASLIH U CJELOŽIVOTNOM UČENJU U 2022.

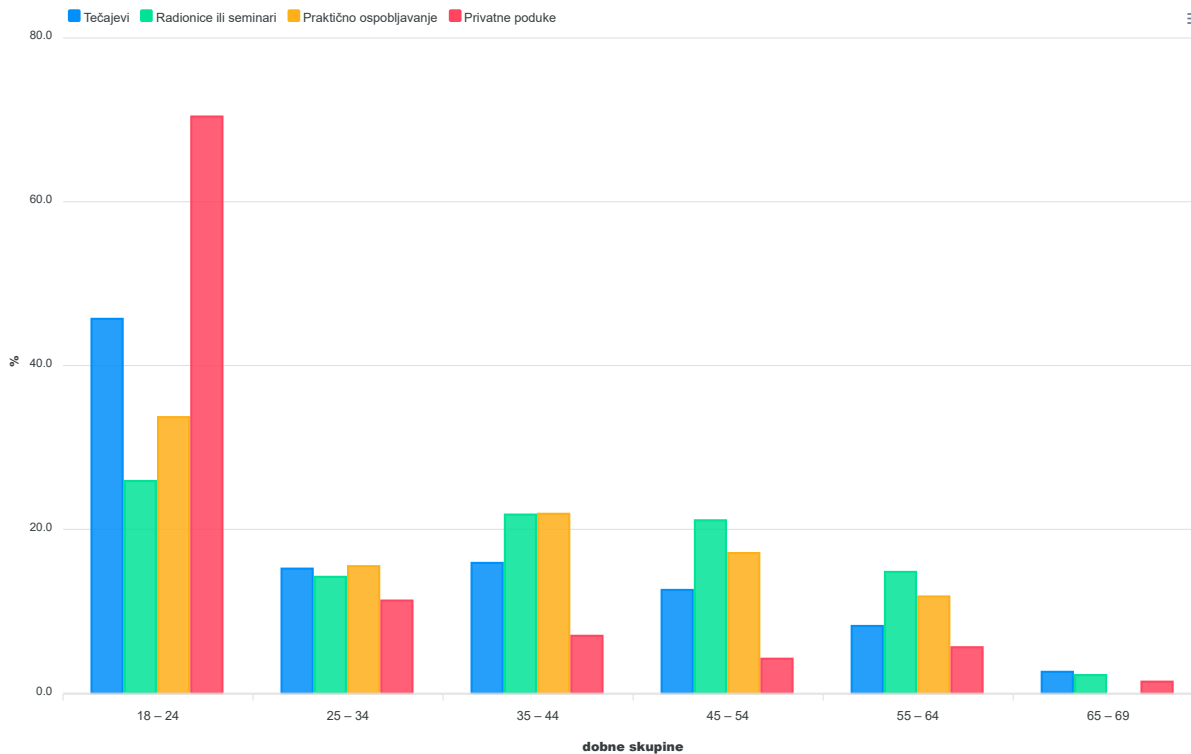
G-2. SUDJELOVANJE ODRASLIH U OBRAZOVANJU PREMA OBLICIMA UČENJA I DOBNIM SKUPINAMA U 2022.

1. SUDJELOVANJE U NEFORMALNOM OBRAZOVANJU I OSPOSOBLJAVANJU PREMA VRSTI AKTIVNOSTI I STATUSU ZAPOSLENJA U 2022.

	Tečajevi		Radionice ili seminari		Praktično osposobljavanje		Privatne poduke	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Ukupno	429	41,9	317	31,0	187	18,3	71	6,9
Zaposleni	262	25,6	241	23,5	171	16,7	24	2,3
Nezaposleni	41	4,0	17	1,7	8	0,8	4	0,4
Neaktivni	126	12,3	59	5,8	8	0,8	43	4,2

G-3. SUDJELOVANJE U NEFORMALNOM OBRAZOVANJU I OSPOSBLJAVANJU PREMA VRSTI AKTIVNOSTI I DOBNIM SKUPINAMA U 2022.

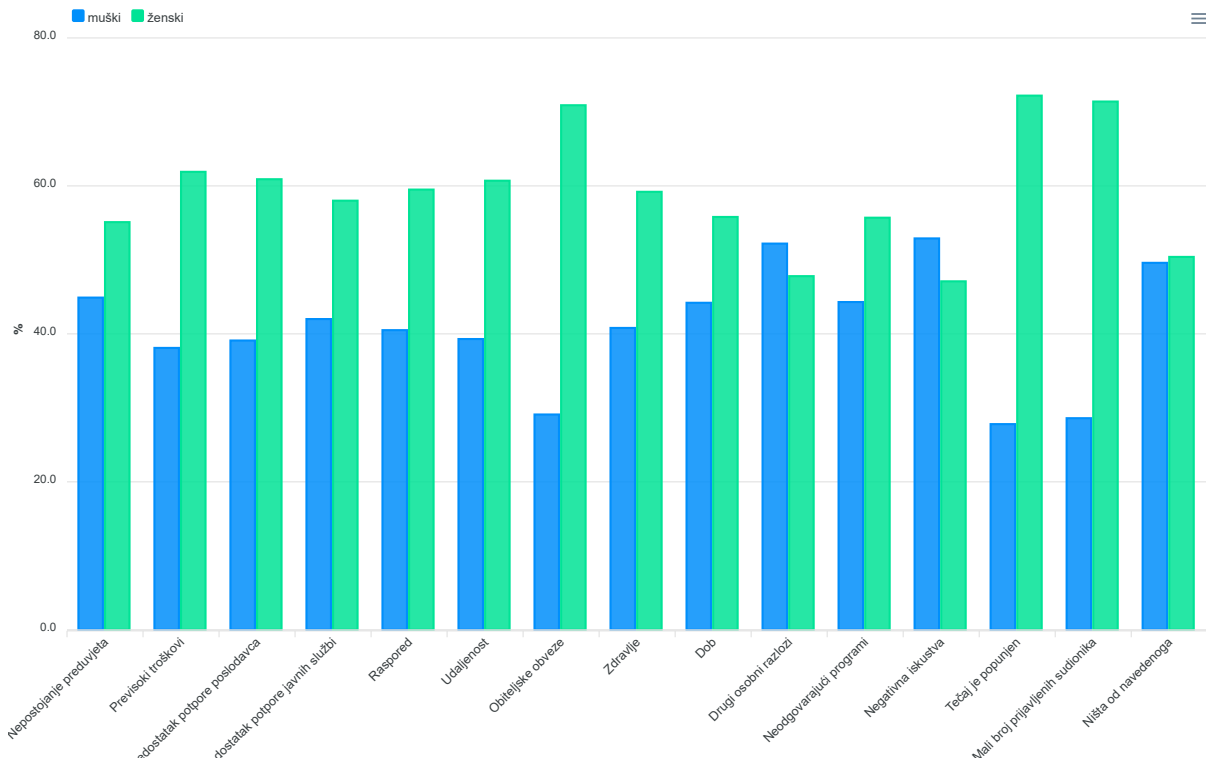
U dobnoj skupini od 25 do 34 godine najveći broj ispitanika pohađao je privatne poduke, dok praktična osposobljavanja nisu zastupljena u dobnoj skupini od 65 do 69 godina. Tečajevi su bili najzastupljeniji u dobnoj skupini od 18 do 24 godine, a u dobnoj skupini od 35 do 44 godine podjednaka je zastupljenost svih vrsta aktivnosti neformalnog obrazovanja.

Teškoće koje su sprječavale ispitanike da sudjeluju u obrazovanju i osposobljavanju

Osim o spomenutim vrstama obrazovanja i osposobljavanja, ispitanicima su postavljena i pitanja o eventualnim teškoćama koje su ih spriječile da sudjeluju u jednom ili više programa u tim vrstama obrazovanja. Ispitanici se prema navedenim odgovorima mogu podijeliti u dvije skupine, u one koji su sudjelovali u nekom obliku obrazovanja i one koji nisu sudjelovali ni u jednom obliku obrazovanja. Od ispitanika koji su sudjelovali u nekom obliku obrazovanja njih 43,9% željelo je nastaviti sudjelovanje, dok ih 56,1% to nije željelo. Od ispitanika koji nisu sudjelovali ni u jednom obliku obrazovanja, 14,3% ipak je željelo sudjelovati, a 91,6% odgovorilo je da nisu ni željeli.

Od razloga koji su spriječili ispitanike u sudjelovanju u obrazovanju i osposobljavanju, dvije trećine žena navele su popunjenost tečaja (72,2%), a više od polovice muškaraca (52,9%) negativna iskustva.

G-4. TEŠKOĆE KOJE SU ISPITANIKE PREMA SPOLU SPRJEČAVALE DA SUDJELUJU U OBRAZOVANJU I OSPOSOBLJAVANJU U 2022.

Poznavanje stranih jezika

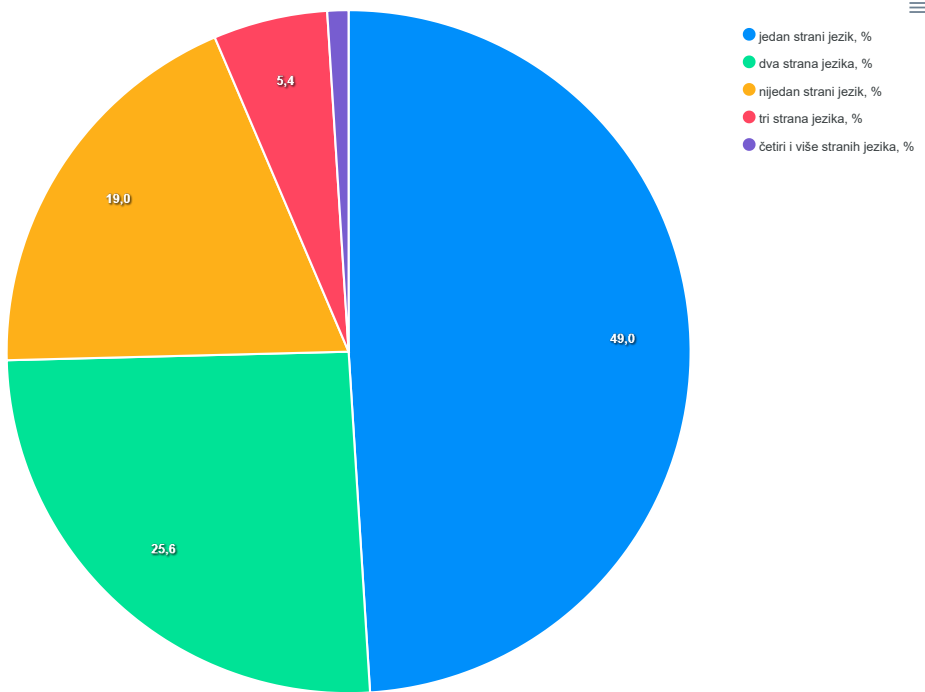
Najveći udio ispitanika (48,9%) izjavio je da znaju barem jedan strani jezik, dok dva strana jezika govori njih 25,6%.

Gotovo dvije trećine svih ispitanika govore barem jedan strani jezik (80,9%).

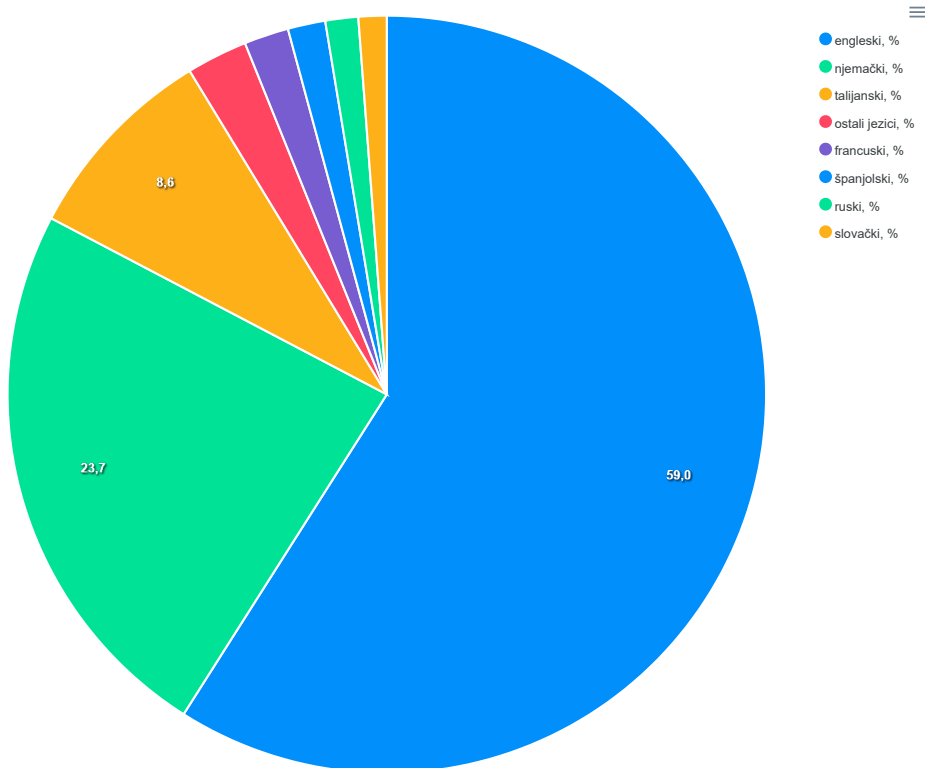
Skupina s najviše osoba koje govore barem jedan strani jezik jesu ispitanici u dobi od 25 do 34 godine, i to oni koji su završili srednjoškolsko obrazovanje. Kad je riječ o osobama koje govore dva ili više stranih jezika, situacija je drukčija. Prema razini obrazovanja prevladavaju osobe koje imaju najviše završeno visokoškolsko obrazovanje u dobnoj skupini od 18 do 24 godine. Najmanji udio osoba koje govore strani jezik u skupini je ispitanika s najvišim završenim osnovnoškolskim obrazovanjem.

Od navedenih stranih jezika najviše ispitanika govori engleski jezik, a slijede ga njemački, talijanski, francuski, španjolski, ruski i slovački jezik.

G-5. POZNAVANJE STRANIH JEZIKA U 2022.

G-6. STRANI JEZICI KOJE ODRASLI NAJBOLJE POZNAJU I NAJVIŠE GOVORE U 2022.

2. POZNAVANJE STRANIH JEZIKA PREMA SPOLU, DOBNIM SKUPINAMA, STATUSU ZAPOSLENJA I NAJVIŠEMU STEČENOM OBRAZOVANJU U 2022.

%

	Nijedan strani jezik	Jedan strani jezik	Dva strana jezika	Tri strana jezika	Četiri i više stranih jezika
Ukupno	19,0	48,9	25,6	5,4	1,0
Spol					
Muški	20,1	51,8	23,2	4,2	0,7
Ženski	17,9	46,2	27,9	6,6	1,4
Dobne skupine					
18 – 24	5,7	51,1	34,5	7,2	1,5
25 – 34	10,0	51,2	31,4	6,0	1,4
35 – 44	13,2	54,3	24,7	6,9	0,8
45 – 54	20,9	50,9	22,5	5,1	0,6
55 – 64	39,0	43,8	14,2	2,2	0,8
65 – 69	51,6	34,8	11,3	1,9	0,3
Radni status					
Zaposleni	13,9	55,0	25,4	4,9	0,9
Nezaposleni	19,9	49,9	21,3	7,2	1,8
Neaktivni	26,2	39,6	27,5	5,6	1,0
Stupanj obrazovanja					
Osnovnoškolsko i niže	51,7	32,0	12,5	2,9	0,9
Srednjoškolsko	18,1	52,3	24,3	4,5	0,9
Visokoškolsko	3,5	48,8	36,6	9,5	1,6

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvor podataka

Podaci su rezultat obrade istraživanja o obrazovanju odraslih u Hrvatskoj u 2022., koje je proveo Državni zavod za statistiku u razdoblju od studenoga 2022. do ožujka 2023. na uzorku od 8 004 osobe. Usklađeno je s istraživanjem koje se u Europskoj uniji provodi svakih šest godina pod nazivom *Adult Education Survey*.

Anketom su prikupljeni podaci o sudjelovanju odraslih u formalnome i neformalnom obrazovanju te informalnom učenju u godinu dana prije intervjua. Osim tih podataka, ispitanici su davali podatke i u odgovorima na pitanja o strukturi kućanstva i demografskim obilježjima te o postignutome i nezavršenom obrazovanju. Također su odgovarali na pitanja o radnom statusu i obilježju glavnog zaposlenja, ali i o pristupu informacijama o mogućnostima učenja, teškoćama koje su ih sprječavale da sudjeluju u obrazovanju i osposobljavanju te o poznavanju stranih jezika.

Prikupljanje podataka

Podaci su od pojedinaca izabranih u uzorak prikupljeni primjenom metoda anketiranja CAPI (uz podršku prijenosnog računala) i CATI (uz podršku telefona). Obučeni su anketari na terenu i telefonom prikupljali odgovore ispitanika te ih unosili u prethodno izrađen upitnik na prijenosnom računalu, a odgovori su se spremali i automatski povlačili u bazu podataka Državnog zavoda za statistiku.

Ispitanici su anketirani u razdoblju od listopada 2022. do ožujka 2023. u dvije faze. U prvoj fazi istraživanje je provedeno posjetom anketara kućanstvu, a u drugoj telefonskim anketiranjem kućanstva. Neposredno prije provedbe pojedine faze istraživanja kućanstva su zaprimila službenu obavijest o provedbi ankete.

Prikupljeni podaci upotrebljavat će se isključivo za statističke svrhe te se neće objavljivati kao pojedinačni, nego u zbirnome (agregiranom) obliku.

Obuhvat i usporedivost

Osnovni skup za statističko istraživanje o obrazovanju odraslih temeljio se na podacima iz Popisa stanovništva, kućanstva i stanova 2021. godine. Iz osnovnog skupa izostavljene su osobe preminule u razdoblju od 2021. do 2022., osobe mlađe od 18 i starije od 69 godina i one osobe koje nisu imale dostupan podatak za najvišu završenu školu. Okvir je sadržavao 2 550 092 osobe, od kojih se birao uzorak stratificiran prema četiri statističke regije prema klasifikaciji HR_NUTS 2021. – HR NUTS 2 (Panonska Hrvatska, Sjeverna Hrvatska, Jadranska Hrvatska i Grad Zagreb) te prema spolu, dobi i stupnju obrazovanja. Ciljana populacija raspoređena je u četiri dobne skupine (osobe u dobi od 18 do 24, od 25 do 34, od 35 do 54 te od 55 do 69 godina) i tri skupine prema stupnju obrazovanja (ISCED 1 – 2, ISCED 3 – 4, ISCED 5 – 8).

Nakon provedene stratifikacije dobiveno je ukupno 96 stratuma. U konačnom nazivu stratuma prva znamenka tako prikazuje spol, druga dobnu skupinu, treća stupanj obrazovanja, a četvrta regiju.

Metodom sistemskoga slučajnog odabira izabran je uzorak od 8 004 osobe, pri čemu je provedena implicitna stratifikacija, što znači da su osobe unutar svakog stratuma razvrstane prema oznaci kućanstva i prema županiji, kako bi uzorak bio izabran iz svake od 21 županije te kako bi konačni uzorak bio reprezentativan za cijelu Hrvatsku.

Stopa odgovora iznosila je 54,9%.

Sljedeća tablica prikazuje procjene, standardne pogreške procjena, intervale pouzdanosti (95%) i koeficijente varijacije za stope sudjelovanja ispitanika u cjeloživotnom učenju.

3. STOPE SUDJELOVANJA ISPITANIKA U CJELOŽIVOTNOM UČENJU U 2022.

	Stope sudjelovanja ispitanika u cjeloživotnom učenju			
	procjena	standardna pogreška	interval pouzdanosti	koeficijent varijacije
Prema vrstama				
Formalno obrazovanje	8,33	0,38	7,58 : 9,07	4,56
Neformalno obrazovanje	22,54	0,78	21,01 : 24,06	3,45
Informalno učenje	71,26	0,85	69,59 : 72,93	1,20
Prema stupnju obrazovanja				
Osnovnoškolsko i niže	50,04	2,73	44,69 : 55,39	5,45
Srednjoškolsko	72,06	1,13	69,85 : 74,28	1,57
Visokoškolsko	89,89	1,14	87,66 : 92,13	1,27

Definicije i objašnjenja

Cjeloživotno obrazovanje jest pojam koji se odnosi na obrazovanje odraslih osoba. Podrazumijeva sve aktivnosti učenja poduzete u cijelom životu radi unaprjeđivanja znanja, vještina i kompetencija unutar osobne, građanske, društvene i/ili radne perspektive.

Pod **formalnim obrazovanjem** podrazumijeva se institucionalizirano obrazovanje koje priznaju mjerodavna nacionalna tijela nadležna za obrazovanje.

Zadaća mu je pružiti učenicima i studentima obrazovanje u punom opterećenju u sustavu koji je oblikovan kao trajni obrazovni put. Također uključuje obrazovanje za sve dobne skupine, uz sadržaj programa i kvalifikacija koje odgovaraju onima koje su stečene početnim obrazovanjem. Programi koji se djelomično provode na radnome mjestu također se mogu smatrati formalnim obrazovanjem ako dovode do kvalifikacija koje priznaju nacionalna tijela nadležna za obrazovanje (ili druga mjerodavna tijela). Takvi se programi često provode u suradnji između obrazovnih institucija i poslodavaca (npr. naukovanje).

Formalno obrazovanje odnosi se na aktivnosti učenja koje su institucionalizirane i dovode do kvalifikacija koje je moguće uvrstiti u Nacionalni kvalifikacijski okvir (NKO). Nacionalni kvalifikacijski okvir priznaje aktivnosti učenja koji se sastoje od strukturiranih hijerarhijskih programa s kronološkim slijedom razina i stupnjeva te uvjeta za prijam i formalni upis.

Neformalno obrazovanje definirano je kao obrazovanje koje je institucionalizirano i namjerno te su ga isplanirali pružatelji obrazovnih usluga. Obilježje koje definira neformalno obrazovanje jest da je ono dodatak, alternativa i/ili nadopuna formalnom obrazovanju unutar procesa cjeloživotnog učenja pojedinca.

Pružaju se osobama svih dobnih skupina, ali ne primjenjuje nužno strukturu kontinuiranog procesa učenja. Njegovo trajanje može biti kratko i/ili imati slabiji intenzitet i obično se provodi u obliku kratkih tečajeva, radionica ili seminara.

Neformalno obrazovanje odnosi se na institucionalizirane aktivnosti učenja koje nisu dio Nacionalnog kvalifikacijskog okvira. Sadržava strukturirane aktivnosti koje ili ne dovode ni do kakve kvalifikacije ili dovode do kvalifikacija koje nisu uključene u NKO, primjerice aktivnosti unutar programa ili tečajeva koji nisu njegov sastavni dio, ali ih profesionalne organizacije priznaju.

Neformalno obrazovanje može se provoditi unutar i izvan obrazovne ustanove te uključivati osobe svih dobnih skupina. Ovisno o situaciji u pojedinoj zemlji, može obuhvaćati obrazovne programe opismenjivanja odraslih, osnovno obrazovanje djece koja ne pohađaju školu, stjecanje životnih vještina, radnih vještina i opće kulture. Programi neformalnog obrazovanja ne moraju slijediti sustav "ljestava" i mogu imati različito trajanje.

Informalno učenje definirano je kao oblik učenja koje je namjerno ili svjesno, ali ne i institucionalizirano. Ono je stoga manje organizirano i manje strukturirano nego formalno ili neformalno obrazovanje.

To je vrsta učenja koje se obično provodi izvan obrazovnih institucija i bez nastavnika. Uključuje događaje odnosno aktivnosti vezane za učenje koje se mogu provoditi gotovo posvuda – u obitelji, s prijateljima, na radnome mjestu, u lokalnoj zajednici i u svakodnevnom životu, na temelju samostalnoga, obiteljskoga ili društvenog usmjerenja – a najvažnije mu je obilježje postojanje namjere pojedinca da nešto nauči.

Kratice

EU	Europska unija
Eurostat	Statistički ured Europske unije
ISCED	Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja
HR_NUTS 2021. – HR NUTS 2	Nacionalna klasifikacija statističkih regija 2021. – statističke regije 2. razine

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111
Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:

Dubravka Rogić Hadžalić, načelnica Sektora demografskih i društvenih statistika
Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredile:

Josipa Jurić i Danijela Kurjaković

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi
Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154, 48 06 115
Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata na publikacije
Telefon: (+385 1) 21 00 455
Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr